

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/5/2013
Identifikačné číslo spisu:	5012200659
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5012200659.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci navrhovateľky: L. N., bytom F., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul.29.augusta č.8, Bratislava, o výšku príplatku k vdovskému dôchodku, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 8.novembra 2012, č.k.25Sd/210/2012-38, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 8.novembra 2012, č.k.25Sd/210/2012-38, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 13.januára 2012 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“) podľa § 250j ods.2 O.s.p. a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie. Navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že preskúmaným rozhodnutím odporkyňa podľa § 74 zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.461/2003 Z.z.“) od 20.decembra 2011 priznala navrhovateľke vdovský dôchodok v sume 274,70 € mesačne a od uvedeného dňa z dôvodu súbehu výplaty s vyšším starobným dôchodkom rozhodla o výplate vdovského dôchodku v sume 137 € mesačne, spolu 443 € mesačne. Výšku vdovského dôchodku odporkyňa vypočítala podľa § 75 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. ako 60 % zo sumy starobného dôchodku manžela navrhovateľky, ktorý mu patril ku dňu smrti, teda zo sumy 457,70 € mesačne, vrátane príplatku k dôchodku podľa zákona č. 274/2007 Z.z. Navrhovateľka sa návrhom na preskúmanie tohto rozhodnutia domáhala, aby jej bol k vdovskému dôchodku pripočítaný príplatok podľa zákona č. 274/2007 Z.z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom (ďalej len „zákon č.274/2007 Z.z.“) v plnej výške, t.j. 60% zo sumy príplatku k dôchodku politickým väzňom (ďalej len „príplatok k dôchodku“), ktorá patrila jej zomrelému manželovi v sume 50,70 € mesačne a po valorizácii za roky 2009, 2010 a 2011 vo výške 56,70 €.

Krajský súd mal za preukázané, že manželovi navrhovateľky bol od 1.januára 2009 podľa zákona č.274/2007 Z.z. priznaný príplatok k dôchodku v sume 50,70 € mesačne, ktorý bol zlúčený s jeho starobným dôchodkom. Krajský súd vychádzal z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.apríla 2009, sp.zn.9So/174/2008, v ktorom vyslovil názor, že „príplatok k dôchodku podľa zákona č. 274/2007 Z.z., patrí v celosti bez ohľadu na to, či dôchodok, s ktorým bol zlúčený, sa vypláca v plnej výške alebo v jednej polovici“ a dospel k záveru, že vdovský dôchodok navrhovateľky mala odporkyňa vypočítať z výšky starobného dôchodku jej manžela ku dňu smrti, očisteného o príplatok k dôchodku politickým väzňom, následne porovnať takto určenú výšku vdovského dôchodku so starobným dôchodkom navrhovateľky a k vdovskému dôchodku pripočítať príplatok k dôchodku podľa zákona č. 274/2007 Z.z. Postup odporkyne považoval za diskriminačný, lebo napriek tomu, že sa príplatok zlučuje s dôchodkom, s ktorým je vyplácaný (so starobným dôchodkom zomrelého manžela), neznamená to, že by sa mal opätovne krátiť podľa § 81 ods.2 zákona č. 461/2003 Z.z. Rozhodnutie odporkyne preto považoval za nesúladne so zákonom z dôvodu, že vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsudok krajského súdu napadla odporkyňa včas podaným odvolaním. Podľa jej právneho názoru sa príplatok zlúčil so starobným dôchodkom manžela navrhovateľky a od 1.januára 2009 sa zvyšoval spolu so sumou tohto starobného dôchodku a nie osobitne. K súbehu navrhovateľkiných dôchodkov došlo až priznaním vdovského dôchodku, vypočítaného zo starobného dôchodku jej manžela, ktorého súčasťou príplatok podľa zákona č. 274/2007 Z.z. už bol a preto nie je možné osobitne stanoviť sumu príplatku dôchodku k vdovskému dôchodku. Odporkyňa namietla, že v rozsudku najvyššieho súdu sp.zn. 9So/174/2008 bola riešená iná situácia, kedy sa príplatok k dôchodku priznával od 1.januára 2008, pričom k súbehu dôchodkov došlo už od 1.mája 1994. Poukázala na to, že príplatky k dôchodku na základe súdnej rehabilitácie, mimosúdnej rehabilitácie, za odvrátenie, resp. absolvovanie rôznych pracovných táborov v bývalom Československu, resp. v bývalom ZSSR, sú štátnymi sociálnymi dávkami, ktoré na základe osobitných zákonov boli zlúčené s dôchodkom a nevzťahuje sa na ne osobitný režim pri krátení dôchodku v súbehu s iným dôchodkom. Zákon neumožňuje ad hoc tieto príplatky zlúčené s dôchodkom považovať za osobitnú sumu nezlúčenú s dôchodkom. Z uvedených dôvodov žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a preskúmané rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny, lebo príplatok k dôchodku jej patrí v celosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne vyhovieť nemožno.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o priznaní vdovského dôchodku a jeho výplate podľa § 81 ods.2 zákona č. 461/2003 Z.z.

Medzi účastníkmi bolo sporné, či príplatok k dôchodku politickým väzňom, priznaný k starobnému dôchodku zomrelého manžela navrhovateľky, patrí k vdovskému dôchodku vo výške jeho 60 %, alebo či má byť zahrnutý do výšky starobného dôchodku manžela navrhovateľky na účely výpočtu vdovského dôchodku a teda, či môže byť krátený na polovicu pre súbeh vdovského dôchodku so starobným dôchodkom navrhovateľky.

V zmysle § 3 ods.1 vety prvej a ods.2 zákona č.274/2007 Z.z. výška príplatku k starobnému dôchodku je 60 Sk za mesiac väzby alebo mesiac výkonu trestu odňatia slobody, za mesiac zaradenia do táborov nútených prác, vojenských táborov nútených prác alebo za mesiac protiprávneho násilného odvrátenia. Výška príplatku k vdovskému dôchodku je 60 % uvedenej sumy.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že manželovi navrhovateľky bol k starobnému dôchodku od 1.januára 2009 priznaný príplatok k dôchodku podľa § 3 ods.1 zákona č. 274/2007 Z.z. za 759 dní protiprávneho

násilného odvlečenia v celkovej sume 50,70 €.

Príplatok k dôchodku, priznaný podľa zákona č. 274/2007 Z.z., je podľa § 1 cit. zákona štátnou sociálnou dávkou.

V zmysle § 5 ods.1 zákona č.274/2007 Z.z. a § 285 ods.1 písm. m) zákona č. 461/2003 Z.z. na úhradu nákladov na príplatok a na úhradu nákladov spojených s jeho výplatou štát poskytuje finančné prostriedky na osobitný účet Sociálnej poisťovne.

Z vymedzenia príplatku k dôchodku politickým väzňom ako štátnej sociálnej dávky podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že výška príplatku je daná zákonom č. 274/2007 Z.z. a nie je možné ju meniť bez ohľadu na to, či výplata dôchodkovej dávky poberateľa príplatku (tu poberateľky vdovského dôchodku) je podľa § 81 ods.2 zákona č. 461/2003 Z.z. upravená z dôvodu súbehu takej dôchodkovej dávky s inou dôchodkovou dávkou na polovicu.

Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že podľa § 3 ods.5 zákona č. 274/2007 Z.z. sa príplatok zlučuje so starobným dôchodkom, predčasným starobným dôchodkom, invalidným dôchodkom, vdovským dôchodkom, vdoveckým dôchodkom, sirotským dôchodkom, výsluhovým dôchodkom, invalidným výsluhovým dôchodkom, vdovským výsluhovým dôchodkom, vdoveckým výsluhovým dôchodkom a sirotským výsluhovým dôchodkom (ďalej len "dôchodok").

Vymedzenie príplatku k dôchodkom politickým väzňom ako štátnej sociálnej dávky je rozhodujúce pre jeho ďalšiu výplatu.

Je preto rozdiel medzi príplatkom k dôchodku politickým väzňom ako štátnou sociálnou dávkou na jednej strane a napríklad príplatkom k dôchodku podľa zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii, príplatkom k dôchodku podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách, príplatkom k dôchodku podľa zákona č. 319/1991 Zb. o zmiernení niektorých majetkových a iných krívd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti mimosúdnych rehabilitácií, príplatkom k dôchodku podľa zákona č. 305/1999 Z.z. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov na strane druhej, ktoré nie sú štátnou sociálnou dávkou; u týchto príplatkov zákonodarca na rozdiel od príplatku k dôchodku politickým väzňom ustanovil, že tieto „príplatky tvoria s dôchodkom naďalej jeden celok“, čo v prípade zákona č. 274/2007 Z.z. neurobil. Tvrdenie odporkyne v odvolaní, že v prípade ňou namietaných príplatkov ide o štátne sociálne dávky, je preto mylné.

Pokiaľ teda zákonodarca v danom prípade použil spojenie „zlučuje sa s dôchodkom“, vzhľadom na vyššie uvedené je toto zlúčenie potrebné považovať za zlúčenie len na účely ďalšej výplaty príplatku spolu s dôchodkom, ku ktorému patrí, avšak pri zachovaní autonómnosti dôchodku a daného príplatku ako štátnej sociálnej dávky. To v konečnom dôsledku znamená, že na výška príplatku nemožno prihliadať ani pri postupe podľa § 81 ods.2 zákona č.461/2003 Z.z., ani pri úprave priznaných, resp. pri valorizácii už poberaných dôchodkov.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že vdovský dôchodok navrhovateľky mala odporkyňa vypočítať zo starobného dôchodku jej zomrelého manžela tak, že mala zistiť výšku starobného dôchodku zomrelého manžela ku dňu jeho smrti bez započítania príspevku k dôchodku podľa § 3 ods.1 zákona č. 274/2007 Z.z., z tejto sumy vypočítať vdovský dôchodok podľa § 75 ods.2 zákona č. 461/2003 Z.z., porovnať výšku takto priznaného vdovského dôchodku so starobným dôchodkom navrhovateľky a po postupe podľa § 81 ods.2 zákona č. 461/2003 Z.z. pripočítať k vdovskému dôchodku celú sumu príplatku k dôchodku podľa § 3 ods.2 zákona č. 274/2007 Z.z., teda vo výške 60% sumy príplatku, ktorý patril k dôchodku jej zomrelého manžela ku dňu priznania tohto príplatku.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods.1 OSP potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok